

Eilíf Samuelsen, tingformaður fyri Lisbeth L. Petersen:

Samgongan virkar sum einaræðis meirluti

– Nú nýðast vit at bíða hvussu leikur fer. Tað einasta andstøðan kann gera, um fullveldisuppskotið verður veruleiki, er at upplýsa um avleiðingarnar. Tað fer samgongan av náttúrligum grundum ikki at gera nakað við, sigur Eilíf Samuelsen í Sambandsflokkinum

DAGNY JOENSEN

Seinasta friggjadag var onnur og seinasta viðgerð av lógaruppskötinum um fullveldi fyri í tinginum. Av tí at ein tingmaður í andstöðu og ein í samgonguni vóru burturstaddir, atkvøddu 18 tinglimir fyri og 12 imóti.

Eilíf Samuelsen situr í lóguni í tinginum fyri Lisbeth L. Petersen, sum hevur farloyvi.

– Úrslitið av hesum máli varð sum væntað, sigur Eilíf Samuelsen. Samgongan tók undir við málinum og andstöðan, sum nú, eftir at Jenis av Rana er hoppaður yvir um, eru bert Javnaðarflokkurin og Sambandsflokkurin.

– Tað stríðir imóti tí, sum Sambandsflokkurin hevur stríðst fyri í 100 ár, at taka undir við einum uppskoti um fullveldi, sum er so radikalt sum hetta.

Broytingar men ikki fullveldi

– Vit vilja fegin fremja broytingar í ríkisrættarlugu viðurskiftunum, men tað skal vera ein skipan, har vit eru saman við Danmark, sigur Eilíf Samuelsen.

– Er tað ikki ov seint at hugsa um tað, nú uppskotið um fullveldi er veruleiki?

– Jú, men hetta uppskotið er annað og meir enn bert at viðganga, at Heimastýrislógini er avloðað. Tað, at lógin er 50 ára gomul, ger ikki, at hon ikki kann brúkast, sigur Eilíf Samuelsen.

Spurdur um tað ikki er ein teoretiskur spurningur, sum tíðin er farin frá, sigur Eilíf Samuelsen, at lótan til at gera broytingar er nú. Í 1948 gjørdur vit broytingar í heimastýrislógini, har Sambandsflokkurin eisini var við til at orða lógina.

– Nú er stundin komin at kanna málið, men vit kunnu ikki taka undir við fullveldinum, áðrenn ítökiligar kanningar eru gjørdar. Tað vil Javnaðarflokkurin heldur ikki.

Eilíf Samuelsen heldur, at uppskotið hjá Javnaðarflokkinum um stjórnarskipanarnevnd er nógv betur, tí í hesum skulu kanningar gerast av ríkisrættarlugu viðurskiftunum. Nevndin skal koma ásamt um broytingarnar og síðan gera uppskot um eina nýggja stjórnarlóg fyri Føroyar.

Svarlistin gjørdur framman undan

– Tað, sum okkum dárar betur við hesum uppskötinum, er, at tað ikki, sum við fullveldisuppskötinum, verður arbeitt við einum svarlista, sum er gjørdur áðrenn arbeiddið byrjar. So kunnu tveir mans seta seg at skriva grundlóg. Tað nýtist ikki tað stóra hovástakið, tí avgerðin er tikið framman undan, sigur Eilíf Samuelsen.

Hann heldur, at samgongan hevur tikið sær heimildina. Tað verður teirra ábyrgd og uppgáva at koma við úrslitinum. So kunnu teir leggja tað fram í tinginum, men meirlutin ræður, og tann avgerð sum samgongan hevur tikið, verður trýst ígjøgnum.

Samgongan avbyrgir

Eilíf Samuelsen tekur samanum hendingarnar í sambandi við fullveldisuppskotið: Samgongan hevur sett andstøðuna út av spælinum. Hon kundi víst eitt sindur av ábyrgd. Í staðin fyri avbyrgir hon seg, við at varpa formannin í uttanlandsnevndini út, og setir

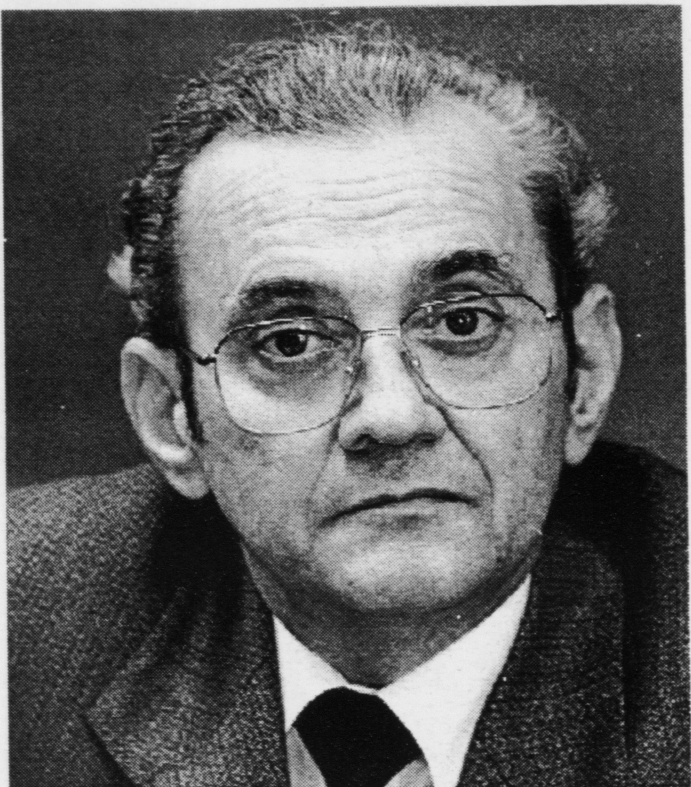
ein tjóðveldismann í formanssessin. Tað er týðuligt tekin um, hvussu samgongan arbeidir. Hetta er meirlutadiktatur, sigur Eilíf Samuelsen.

Eingin vil fullveldi

So mikið meira álvarsligt heldur sambandsmaðurin hetta verða, av tí at hann ikki hevur tosað við eitt einasta fólk, sum vil fullveldi.

Hann heldur, at tað bert eru forbeinaðir tjóðveldismenn, ið liva sitt lív uttan fyri veruleikan, sum kunnu góðtaka fullveldi, serliga tá hugsað verður um, at arbeitt hevur verið fyri sjálvstýri síðan 1906, har góðir menn hava barst fyri hesum.

– Og hví hava tjóðveldismenn ikki barst meira, tá teir hava havt møguleikan, spyr Eilíf Samuelsen.

Hví hava teir aftrað seg higartil

Hann hevur bert eitt svar, og tað er, at Høgni Hoydal er orsøkin til alt hetta. Hava hinir í Tjóðveldisflokkinum, sum ikki hava gjørt meir, aftrað seg, tí teir vistu, at tað ikki bar til?

– Teir høvdu møguleikan í sekstíárunum at gera meir á sjálvstýrisleið. Tá høvdu teir buktina um báðar endar, men einki kom burtúr. Kanska var tað tí teir vistu, at tað ikki bar til, sigur Eilíf Samuelsen.

Spurdur, hvat Sambandsflokkurin ætlar at gera, sigur Eilíf Samuelsen, at tað er neyðugt at fólkaatkvøðan verður so greið sum til ber. Tað var hon ikki í 1946.

– Tað sæst aftur í okkara tíð, í d.t. EU-fólkaatkvøð-

um, har munurin fyri ella imóti bert er nøkur fá prosent. Har er ein meirluti ein meirluti, hvussu lítill hann enn er.

– Hvussu er tað at sita sum eygleiðari til gongdina í seinastuni?

– Nú havi eg verið við í nógv ár, og sjálvandi kemur hetta ikki óvart á nakran. Við upplegginum á seinasta vali, herði serliga ein persónur henda spurningin, og fekk stóra undirtøku. Tað er veruleikin.

– Hetta er bert ein logisk avleiðing av sjónarmiðunum hjá tjóðveldisflokkinum, og er fyri sovið einki nýtt. Veljararnar hava tikið undir við hesum í fullum álvara, út frá ætlanini um at gjøgnumføra fullveldi. Nú fáa vit at siggja.

Eilíf Samuelsen, í lóguni tingmaður í Sambandsflokkinum: – Tjóðveldisflokkurin hevði møguleikar at gera meir á sjálvstýrisleið í sekstíárunum, men einki kom burtúr. Kanska var tað tí teir vistu, at tað ikki bar til

– Hvat kann andstøðan gera fyri at venda gongdini?

– Nú er bert eitt hjá okkum at gera, og tað er at upplýsa Føroya fólk um avleiðingarnar, um fullveldi verður fram. Tað er arbeissetningur, sum samgongan av náttúrligum orsøkum, ikki fer at gera nakað við, sigur Eilíf Samuelsen, sum situr í tinginum hesa vikuna afturat.

Uppskotið um at skipa Føroyar sum fullveldi var samtykt í tinginum friggjadagin. 18 tingmenn atkvøddu fyri og 12 imóti, av tí at ein tinglimur í andstöðuni og ein í samgonguni vóru burturstaddir